

اهمیت انتخابات

از دیدگاه امام خمینی (س)

مؤلف: دکتر علی اکبر کمالی اردکانی

مؤسسه تنظیم و نشر آثار حضرت امام خمینی (س)
معاونت پژوهشی - گروه اجتماعی

■ عنوان: اهمیت انتخابات از دیدگاه امام خمینی (س)

■ مؤلف: دکتر علی اکبر کمالی اردکانی

■ ناشر: معاونت فرهنگی ستاد بزرگداشت حضرت امام خمینی (س)

و انتشارات تکا (توسعه کتاب ایران)

■ چاپ: بهار ۱۳۸۸

■ شمارگان: ۲۰۰۰۰ نسخه

■ اهدایی

این اثر با حمایت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی از محل اعتبارات ماده ۱۰۸ قانون برنامه چهارم توسعه بمناسبت بیستمین سالگرد ارتحال ملکوتی حضرت امام (ره) چاپ و منتشر شده است.

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
..... مقدمه	۱
..... گفتار اول: مباحث نظری	۱
..... ۱ - ۱ تاریخچه	۳
..... ۱ - ۲ مشارکت سیاسی	۵
..... ۱ - ۳ مشارکت انتخاباتی	۷
..... ۱ - ۴ مشارکت سیاسی در اسلام	۹
..... ۱ - ۵ مشارکت سیاسی از دیدگاه امام خمینی (س)	۱۲
..... گفتار دوم: ابعاد انتخابات از دیدگاه امام خمینی (س)	۱۷
..... ۲ - ۱ کلیات	۱۹
..... ۲ - ۱ - ۱ اعلام مراجعه به آراء عمومی	۲۰
..... ۲ - ۱ - ۲ فراهم کردن شرایط	۲۱
..... ۲ - ۱ - ۳ سابقه سوء انتخابات در ایران	۲۲
..... ۲ - ۱ - ۴ آزادی مردم در انتخابات	۲۳

۲۴	۲-۲ نحوه و شرایط برگزاری
۲۴	۲-۲-۱ تکلیف و مشارکت همگانی
۲۶	۲-۲-۲ لزوم مشارکت زنان
۲۷	۲-۲-۳ رعایت آداب اسلامی
۲۷	۲-۲-۴ دقت در مراحل رأی دادن
۲۸	۲-۳ معیارهای انتخاب افراد
۲۹	۲-۳-۱ صالح بودن
۲۹	۲-۳-۲ عدم تمایل به شرق و غرب
۳۰	۲-۳-۳ تعهد به اسلام
۳۱	۲-۳-۴ اصلح بودن
۳۲	۲-۴ تبلیغات انتخاباتی
۳۲	۲-۴-۱ رعایت اخلاق و آداب اسلامی
۳۴	۲-۴-۲ عدم توهین به افراد
۳۵	۲-۴-۳ عدم دخالت شخصی
۳۵	۲-۴-۴ لزوم انجام کار برای خدا
۳۶	۲-۵ هشدارها و توصیه‌ها
۳۷	۲-۵-۱ جلوگیری از نزاع و تفرقه
۳۸	۲-۵-۲ عدم انحصار در انتخابات
۳۹	۲-۵-۳ توجه به توطئه‌های دشمنان
۴۱	۲-۵-۴ وصیت به حضور در صحنه

۴۳	گفتار سوم: انتخابات در نظام جمهوری اسلامی ایران
۴۵	۳-۱ رفراندوم جمهوری اسلامی
۴۶	۳-۱-۱ اهمیت رفراندوم
۴۷	۳-۱-۲ آزادی مردم در رأی دادن
۴۸	۳-۱-۳ فقط جمهوری اسلامی
۵۰	۳-۱-۴ رفراندوم بی نظیر

۵۱	۳-۲ مجلس خبرگان قانون اساسی و فرماندوم آن
۵۱	۳-۲-۱ اهمیت و لزوم مشارکت
۵۳	۳-۲-۲ توطئه علیه تدوین قانون اساسی
۵۴	۳-۲-۳ اسلامی بودن قانون اساسی
۵۵	۳-۲-۴ نظر خواهی از همه مردم
۵۷	۳-۳ انتخاب ریاست جمهوری
۵۷	۳-۳-۱ اهمیت و لزوم اهتمام
۵۹	۳-۳-۲ شناخت صلاحیت و سوابق کاندیداها
۶۰	۳-۳-۳ توجه به اشتباه گذشته
۶۱	۳-۳-۴ توصیه به رئیس جمهور
۶۲	۳-۴ انتخابات مجلس شورای اسلامی
۶۲	۳-۴-۱ اهمیت و نقش مجلس
۶۴	۳-۴-۲ لزوم انتخاب بهترین ها
۶۵	۳-۴-۳ دقت در وضع قوانین
۶۶	۳-۴-۴ تذکراتی به نمایندگان
۶۸	۳-۵ انتخابات مجلس خبرگان رهبری
۶۸	۳-۵-۱ اهمیت این مجلس
۶۹	۳-۵-۲ تکلیف شرکت در انتخابات
۷۰	۳-۵-۳ مسئولیت خبرگان
۷۱	۳-۵-۴ نحوه انتخاب رهبر نظام
۷۳	جمع بندی
۷۵	فهرست منابع

مقدمه

انتخابات را مجموعه عملیاتی دانسته‌اند که جهت‌گزینش فرمانروایان یا تعیین ناظرانی برای مهار کردن قدرت، تدبیر شده است، همچنین انتخابات را به معنی ابزاری دانسته‌اند که شهروندان می‌توانند به وسیله آن در شکل‌گیری نهادهای سیاسی و تعیین متصدیان اعمال اقتدار سیاسی مداخله کنند. در دوران معاصر با عمومیت یافتن حق رأی به همه اقشار مردم، انتخابات به یکی از مهم‌ترین جلوه‌های زندگی سیاسی تبدیل شده است. نگاهی به آثار متعدد منتشر شده در زمینه انتخابات نشان می‌دهد که ابعاد مختلف این پدیده نظیر رفتار انتخاباتی، تبلیغات انتخاباتی، قوانین انتخاباتی و مزایا و معایب نظام‌های مختلف انتخاباتی مورد مطالعه محققان رشته‌های مختلف چون علوم سیاسی، جامعه‌شناسی، ارتباطات و حقوق قرار دارد. در جامعه ایران پس از پیروزی انقلاب اسلامی برای اولین بار زمینه برگزاری انتخابات آزاد و به معنی واقعی فراهم شد. در این دوره امام خمینی(س) با رهبری‌های حکیمانه خود، طرح جدیدی از

ب □ اهمیت انتخابات از دیدگاه امام خمینی (س)

مردم سالاری دینی به دنیا عرضه نمودند که در آن حضور مردم بر پایه آموزه‌های متعالی اسلامی و مکتب تشیع صورت می‌گیرد. برپایی نظام جمهوری اسلامی و مشارکت مردم در تمام برنامه‌ها و تصمیم‌گیری‌های اساسی آن، بر تمامی تصورات و برداشت‌های نادرست از اسلام و حکومت اسلامی، خط بطلان کشید. تجربه این نظام نوین نشان داد که استفاده حداکثری از مشارکت مردمی، رعایت اصل حاکمیت مردم بر سرنوشت خویش، رعایت حق اساسی انتخاب شدن و انتخاب نمودن در چارچوب نظام جمهوری اسلامی امکان‌پذیر است. از سوی دیگر مروری بر بیانات و سیره عملی حضرت امام (س) نشان می‌دهد که ایشان از ابتدای پیروزی انقلاب اسلامی، تأکید بسیاری بر حضور مردم در همه صحنه‌ها، خصوصاً عرصه انتخابات داشتند و به خوبی پیامدهای مثبت و مهم آن را در جهت حفظ نظام و کشور می‌دانستند. برگزاری پنج همه‌پرسی و انتخابات مهم در سال ۱۳۵۸ که با پافشاری شخص امام خمینی (س) صورت گرفت، باعث شد که پایه‌های نظام نوین جمهوری اسلامی به سرعت تحکیم یابد. خوشبختانه مجموعه بیانات گرانقدر حضرت امام (س) در باب انتخابات به همت مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام در قالب مجموعه تبیان منتشر شده است.^۱ با این حال جهت شناسایی نسل جوان امروز با افکار و نظریات آن حکیم فرزانه، بررسی تحلیلی و توضیحی این رهنمودها نیز ضروری به نظر می‌رسد. برای این کار مجموعه حاضر در سه بخش ارائه می‌شود. در بخش اول مباحث نظری

۱. انتخابات در اندیشه امام خمینی (س)، تبیان آثار موضوعی، دفتر اول، تهران، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، چاپ اول، ۱۳۷۰. (چاپ پنجم، ۱۳۸۴).

در خصوص تاریخچه، اهمیت و نقش انتخابات در نظام‌های سیاسی معاصر، جایگاه رأی مردم در اندیشه سیاسی اسلام و دیدگاه امام خمینی^(س) ارائه می‌شود. در بخش دوم ابعاد مختلف پدیده انتخابات، از جمله معیارهای عام انتخابات، تبلیغات انتخاباتی و توصیه‌های حضرت امام به افراد، جناح‌ها، و نهادهای ذی ربط در انتخابات مورد بررسی و تحلیل مختصر قرار خواهد گرفت. بالاخره در بخش سوم پیام‌ها و بیانات گرانقدر امام خمینی^(س) در یازده همه پرسی و انتخابات برگزار شده در زمان حیات ایشان، به ترتیب تاریخ برگزاری آنها، مورد بررسی قرار می‌گیرد. در مجموع تلاش می‌شود حتی الامکان به زبان ساده و روشن، ابعاد مسأله انتخابات در یک مجموعه فشرده و محدود بیان می‌شود تا انشاءالله مورد استفاده همه افسار، خصوصاً قشر جوان جامعه قرار گیرد.